

ЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Канівець О.М. старший викладач кафедри геодезії та землеустрою,
Сумський НАУ

Горбачов А.А. студент 2м курсу, спеціальність геодезія та землеустрій,
Сумський НАУ

Держава визнає землю основним національним багатством, що перебуває під особливою її охороною, залишає за собою значний обсяг прав стосовно публічно-правового регулювання земельних відносин. Це положення зафіксоване ст. 14 Конституції України [1].

Державний контроль за раціональним використанням земель має важливе значення. Земельне законодавство надає землевласникам та землекористувачам широкі права щодо самостійного господарювання на землі. Однак відповідно до ст. 41 Конституції така діяльність не повинна завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі.

Державний контроль за використанням і охороною земель являє собою діяльність компетентних органів держави, спрямовану на додержання вимог земельного законодавства, забезпечення гарантій реалізації земельно-правових норм та утвердження законності у земельних відносинах. Він дозволяє не тільки виявляти і усувати наслідки земельних правопорушень, а й застосовувати у необхідних випадках до порушників земельного законодавства заходи відповідальності. Цей контроль охоплює усі категорії земель незалежно від форм власності та видів землекористування і поширюється на всіх суб'єктів земельних відносин.

Визначаючи завдання контролю за використанням та охороною земель, у ст. 187 Земельного кодексу України вказано, що контроль за використанням та охороною земель полягає в забезпеченні додержання органами державної

влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями і громадянами земельного законодавства України [2]. В тому ж Кодексі визначено основні сфери контролю:

- державний контроль за використанням та охороною земель;
- самоврядний контроль за використанням та охороною земель;
- громадський контроль за використанням та охороною земель.

Державний контроль за використанням та охороною земель здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі а за додержанням вимог законодавства про охорону земель - центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів

Самоврядний контроль за використанням та охороною земель здійснюється сільськими, селищними, міськими, районними та обласними радами.

Громадський контроль за використанням та охороною земель здійснюється громадськими інспекторами, які призначаються відповідними органами місцевого самоврядування, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, і діють на підставі положення, затвердженого центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, охорони навколишнього природного середовища.

Контроль за використанням та охороною земель є однією з важливих функцій державного управління у зазначеній сфері суспільних відносин. Його завдання полягають у забезпеченні додержання органами державної влади,

органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями і громадянами вимог земельного законодавства України. Варто звернути увагу на те, що контроль здійснюється: а) за усіма без винятку суб'єктами земельних відносин, а не лише за юридичними і фізичними особами; б) стосується всіх земель незалежно від форм власності [3].

Важливого значення набуває контроль за: рекультивацією порушених земель, зніманням, використанням і збереженням родючого шару ґрунту при проведенні робіт, пов'язаних із порушенням земель, а також за своєчасним приведенням цих земель у стан, придатний для використання за призначенням; збереженням та експлуатацією протиерозійних гідротехнічних споруд і систем, захисних лісонасаджень, встановленням і збереженням межових знаків; наданням достовірних даних про наявність, стан використання земельних угідь за Державним земельним кадастром, а також інформації про наявність земель запасу.

Слід відмітити, що охорона земель і використання земельних ресурсів не тільки не суперечить одне одному а тісно між собою пов'язанні як дві сторони одного явища. За Законом України «Про охорону земель» [4] така охорона виступає як система правових, організаційних, економічних, технологічних та інших заходів спрямованих на раціональне використання земель, запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського призначення для несільськогосподарських потреб, захист від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісового фонду, забезпечення особливого режиму використання земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР //:
URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-XIV.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/-laws/show/2768-14>.
3. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон

України від від 28 грудня 2015 року № 963-XV URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15>

4. Про охорону земель: Закон України від 18 грудня 2017 року № 962-XV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15>